



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.017.04.2016

P/16/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/060 – Wspieranie przedsiębiorczości przez regionalne fundusze poręczeniowe i pożyczkowe ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Wojciech Dudek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/100/2016 z dnia 6 września 2016 r. 2. Janusz Klimek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/92/2016 z dnia 18 sierpnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str.1-4)
Jednostka kontrolowana	Fundacja Rozwoju Regionu Rabka ² ul. Orkana 16B; 34-700 Rabka-Zdrój
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Kopytek, Prezes Fundacji Rozwoju Regionu Rabka ³ (dowód: akta kontroli str.5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna⁴

NIK ocenia, że FRRR była dobrze przygotowana do udzielania wsparcia przedsiębiorcom. Cele i zakres jej działań zostały sformułowane w sposób umożliwiający ich wykonanie i zapewniono mierzalne wskaźniki ich realizacji. Aktywność Fundacji koncentrowała się na udzielaniu pożyczek podmiotom gospodarczym, poprzedzonym działalnością promocyjną. FRRR wyróżniała się skutecznością w grupie funduszy funkcjonujących na terenie Małopolski.

Proces udzielania wsparcia przebiegał w sposób prawidłowy, począwszy od weryfikacji wniosków o dofinansowanie do fazy realizacji umów z pożyczkobiorcami.

Sporządzane przez Fundację sprawozdania zawierały wymagane informacje o wynikach podejmowanych działań, w tym dotyczące liczby wspartych przedsiębiorców oraz kwot przeznaczonych na ten cel.

Dla budowy dobrej historii kredytowej swoich klientów, FRRR wydawała bezpłatnie zaświadczenia o dokonanych spłatach zobowiązań. Zdaniem NIK, umieszczając dane o terminowych spłatach pożyczek w bankowym systemie informacji kredytowej⁵, Fundacja pełniej realizowałaby obowiązki statutowe w postaci wspierania przedsiębiorczości na terenie swojej działalności.

¹ Kontrola obejmowała lata 2013-2016 (I półrocze) a także działania wcześniejsze i późniejsze, o ile miały wpływ na zjawiska będące przedmiotem kontroli.

² Dalej: FRRR, Fundacja.

³ Dalej: Prezes Fundacji.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

⁵ Dalej: BIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie FRRR do udzielania pożyczek

1.1. Podstawy organizacyjne działalności

Opis stanu faktycznego

FRRR powstała w 1998 r.⁶ oraz została zarejestrowana⁷ we właściwym organie. Funkcjonowała od początku działalności w niezmienionej formie. Cele Fundacji zostały wskazane w dokumencie ją ustanawiającym oraz w statucie. Zgodnie z zapisem wynikającym z ww. aktu notarialnego celem Fundacji było m.in:

- prowadzenie działalności na rzecz wszechstronnego rozwoju Regionu Rabka,
- wspieranie organizacyjne regionalnych inicjatyw społeczno-gospodarczych;
- wspieranie wszelkich inicjatyw zmierzających do powstawania małych przedsiębiorstw i pomoc dla istniejących;
- udzielanie pomocy finansowej oraz specjalistycznej osobom fizycznym i prawnym w organizowaniu, prowadzeniu i rozwijaniu działalności przyczyniającej się do rozwoju Regionu Rabczańskiego;
- udzielanie pomocy w przedsięwzięciach gospodarczych zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy (...).

(dowód: akta kontroli str. 52-62)

Statut FRRR⁸ wskazywał jako cele działalności, w szczególności w odniesieniu do rozwoju Regionu Rabka, m. in:

- wspomaganie rozwoju gospodarczego, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych.

Powyższe cele miały być realizowane m.in poprzez udzielanie pożyczek i udostępnianie środków finansowych tworzonemu i istniejącym małym i średnim podmiotom gospodarczym.

(dowód: akta kontroli 63-86)

Misja FRRR została wskazana pierwotnie w preambule Statutu⁹ i w jej treści określono, aby *Fundacja powołana do życia w niniejszym akcie kontynuowała dzieło zapoczątkowane w Regionie Rabka przez Polsko-Szwajcarski Program Regionalny, utworzony na mocy porozumienia, zawartego w dniu 18 listopada 1991 r. pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Konfederacji Szwajcarskiej (...)*. Ponadto misję FRRR określono w Księdze Jakości¹⁰ wskazując m in. *„iż FRRR odgrywa kluczową rolę wśród instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się wspieraniem i rozwijaniem przedsiębiorczości w regionie (...)”*. Powyższe cele i zasady działania były zbieżne z zapisem znajdującym się na stronie internetowej FRRR¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 63-86)

⁶ Akt notarialny Rep. A Numer 225/98 z 12 stycznia 1998 r. Początkowo FRRR tworzyły 23 osoby fizyczne a obecnie tj. na 26 października 2016 r., z uwagi śmierć trójki z fundatorów, pozostało 20 osób.

⁷ Postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z 24 marca 1998 r. Sygn. Akt XVI nr Rej. 169/98.

⁸ Przyjęty 12 stycznia 1998 r. zmieniony 5 lutego 2004 r.

⁹ W wersji zmienionej 5 lutego 2014 r.

¹⁰ Dokument przyjęty w związku z ubieganiem się FRRR o uzyskanie certyfikatu potwierdzającego stosowanie systemu jakości wydawanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości i Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (dalej: KSU).

¹¹ Fundacja Rozwoju Regionu Rabka (...) została powołana do prowadzenia działalności na rzecz wszechstronnego rozwoju regionu Rabki oraz popierania wszelkich inicjatyw zmierzających do powstawania małych i średnich przedsiębiorstw, a także pomagania już istniejącym. Od początku działalność statutowa FRRR realizowana była w dwóch kierunkach tj. udzielanie pożyczek na rozwój działalności gospodarczej oraz realizowanie inwestycji mających przyczynić się do rozwoju regionu Rabka, a także wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych i ekonomicznych; www.frrr.pl

Fundacja została zarejestrowana w KSU¹² i dysponowała certyfikatem potwierdzającym stosowanie systemu zarządzania jakością spełniającego wymagania w zakresie świadczenia usług informacyjnych oraz finansowych¹³.

(dowód: akta kontroli str. 88-89, 373)

1.2. Organizacja działalności pożyczkowej

W okresie objętym perspektywą finansową 2007-2013 FRRR podpisała trzy umowy¹⁴ z Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości¹⁵ działającym jako Instytucja Pośrednicząca II stopnia¹⁶. Umowy pomiędzy MCP a FRRR zostały zawarte wyniku postępowań konkursowych organizowanych przez IP II¹⁷. Określono w nich zasady wyboru wnioskodawców w zakresie pożyczek oraz warunki udzielanego wsparcia¹⁸.

(dowód: akta kontroli 90-105, 113-128, 148-163, 311-360)

FRRR przyjęła w formie uchwał Zarządu Fundacji regulaminy udzielania pożyczek¹⁹ w ramach ww. konkursów, które zostały dołączone do dokumentacji konkursowej składanej do MCP²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 106-112, 129-147, 164-209)

Prezes Fundacji wyjaśnił, iż pierwotne określone w regulaminach konkursów zasady wyboru wnioskodawców i udzielania wsparcia zostały ujęte w regulaminach udzielania pożyczek FRRR. Ponadto dodał, iż w żadnym dokumencie związanym z otrzymanym dofinansowaniem nie było mowy o luce finansowej²¹, nie definiowano tego pojęcia oraz nie wymagano badania czy wnioskodawcy znajdują się w niej. Nie wskazano również narzędzi oraz sposobu przeprowadzania takiego badania.

(dowód: akta kontroli str. 52-55)

Dopuszczalny limit stratowości²² został wskazany w umowach zawartych pomiędzy MCP a FRRR. We wszystkich ww. umowach wynosił 5%.

(dowód: akta kontroli str. 90-105, 113-128, 148-163)

¹² Wpis pod nr 06/01/2005/011 w zakresie usług doradczych o charakterze ogólnoinformacyjnym oraz finansowych - udzielanie pożyczek.

¹³ Wydany przez Polskie Centrum Certyfikacji (ważny do 22 lipca 2018 r.) - wskazana norma PN-EN ISO 9001:2009.

¹⁴ Umowa pomiędzy Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości (dalej: MCP) a FRRR Rozwój Turystyki (dalej: MRPO RT) MRPO.02.01.04-12-1-0367-3-09 obejmująca okres realizacji projektu 01.01.2010-31.12.2014 oraz okres trwałości projektu 01.01.2015-31.12.2019; umowa pomiędzy MCP a FRRR Nowe Inwestycje (dalej: MRPO NI) MRPO.02.01.04-12-1-0368-2-09 obejmująca okres realizacji projektu 01.01.2010-31.12.2014 oraz okres trwałości projektu 01.01.2015-31.12.2019; umowa pomiędzy MCP a FRRR Kłęski Żywiolowe (dalej: MRPO KŻ) MRPO.02.01.04-12-2-0405-10-10 obejmująca okres realizacji projektu 01.10.2010-31.12.2014 oraz okres trwałości projektu 01.01.2015-31.12.2019.

¹⁵ MCP jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego powołana na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego nr XII/144/07 z 29 października 2007 r. realizowała na podstawie porozumienia (przyjętego uchwałą nr 150/08 ZWM z 26 lutego 2008 r.) powierzone jej przez Zarząd Województwa Małopolskiego zadania dotyczące m.in. wdrażania MRPO 2007-2013 w zakresie II Osi priorytetowej MRPO 2007-2013 Działanie 2.1 Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw Schemat D Wsparcie funduszy zwrotnych przeznaczonych dla przedsiębiorstw.

¹⁶ Dalej: IP II.

¹⁷ I konkurs MCP/2.1.D/1/2009 ogłoszony przez MCP w 2009 r. oraz II konkurs MCP/2.1.D/2/2010 ogłoszony przez MCP w 2010 r. Zgodnie z ww. umowami pomiędzy MCP a FRRR Fundacja w okresie trwałości projektów była zobowiązana do udzielania pożyczek przedsiębiorcom na takich samych zasadach jak w okresie realizacji projektów oraz miała prawo do wykorzystywania dochodów z odsetek oraz zysków kapitałowych na koszty zarządzania funduszem z zachowaniem limitów wynikających z umów, tj. 4% w przypadku udzielania pożyczek wyłącznie mikroprzedsiębiorstwom oraz 3% w pozostałych przypadkach.

¹⁸ M.in. określono, iż pożyczki mają być udzielane na rzecz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na ekonomicznie uzasadnione projekty realizowane na terenie województwa małopolskiego (umowy w ramach I konkursu) lub mikro, małym i średnim przedsiębiorcom (dalej: MŚP), którzy ponieśli udokumentowane straty w miejscu faktycznego wykonywania działalności w wyniku klęski żywiołowej oraz realizują projekty na terenie województwa małopolskiego i przeznaczają wsparcie na finansowanie inwestycji rozwojowych (umowa w ramach II konkursu).

¹⁹ Dalej: RUP.

²⁰ Zgodnie z § 6 ust. 3 (umowy w ramach I konkursu) i § 6 ust. 4 (umowa w ramach II konkursu) fundusz pożyczkowy działał zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie funduszu pożyczkowego, który stanowił załącznik do wniosku o dofinansowanie.

²¹ Rozumianej jako sytuacja, w której przedsiębiorcy nie mają lub mają ograniczoną możliwość korzystania z finansowania na rynku komercyjnym – kiedy banki nie udzielają pewnej grupie przedsiębiorców finansowania lub też oferowane warunki są nie do przyjęcia przez przedsiębiorców.

²² Rozumianej jako utrata kapitału związana z niemożnością wyegzekwowania należności.

1.3 Działania promocyjne

Koszty działalności promocyjnej²³ w okresie objętym kontrolą wyniosły 51,7 tys. zł, a ze środków własnych 1,6 tys. zł. Uwzględniając czas od początku trwania projektów w ramach MRPO koszty wyniosły 80,3 tys. zł. Największe wydatki w ramach projektów z MRPO zostały poniesione na następujące działania promocyjne: prasa (28,1 tys. zł), ulotki (13,6 tys. zł), outdoor (11,4 tys. zł), radio i telewizja (9,3 tys. zł) oraz internet (5,4 tys. zł). Suma kosztów w kategoriach nie mieszczących się w ww. podziale wyniosła 10,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 35)

FRRR nie przyjęła mierników określających efektywność realizowanych działań promocyjnych i nie badała ich skutków. Niemniej dane sprawozdawcze wskazują, iż działalność Fundacji wyróżniała się efektywnością spośród funkcjonujących pośredników finansowych w regionie. FRRR uzyskała najlepszy rezultat w zakresie wykorzystania wkładu do funduszu w ramach projektu MRPO NI osiągając do końca 2015 r. 348% wykorzystania pierwotnie otrzymanego kapitału²⁴. Ponadto Fundacja osiągnęła drugi rezultat w zakresie otrzymanego kapitału w ramach projektu MRPO KŻ, wykazując obrót do końca 2015 r. na poziomie 129%²⁵. Należy zauważyć, iż FRRR oraz dwa inne fundusze z Małopolski przyznały łącznie liczbę pożyczek odpowiadającą 50% wszystkich udzielonych pożyczek²⁶.

(dowód: akta kontroli 210- 216, 361-371)

Na podstawie przeprowadzonego w toku kontroli NIK badania stwierdzono, iż najpopularniejszym źródłem wiedzy przedsiębiorców o działalności FRRR były: internet, spotkania biznesowe oraz znajomi lub rodzina²⁷. Ponadto informacje uzyskane z banków²⁸ wskazywały, iż sektor ten nie wykazywał zainteresowania współpracą z Fundacją.

(dowód: akta kontroli 6-23; 25; 372)

Prezes Fundacji wyjaśnił, iż strategia promocyjna FRRR opierała się na zasadzie informowania wszystkich potencjalnych pożyczkobiorców o swojej ofercie. W tym celu podejmowano współpracę z instytucjami posiadającymi styczność z podmiotami gospodarczymi takimi jak: Powiatowe Urzędy Pracy, Urzędy Gmin, Urzędy Skarbowe, biura rachunkowe lub organizacje branżowe, np. Izby gospodarcze lub Cechy Rzemiosł. Ponadto FRRR brała udział w konferencjach tematycznie związanych ze wsparciem dla MŚP, przeprowadzała szkolenia dla przedsiębiorców, wspierała finansowo wydarzenia związane z przedsiębiorczością²⁹. Ponadto dodał, iż strategia promocyjna FRRR odnosiła się do wszystkich przedsiębiorstw, a więc i takich, które znajdują się w luce finansowej.

(dowód: akta kontroli 52-55)

Ocena cząstkowa

NIK ocenia, że FRRR była dobrze przygotowana do udzielania wsparcia przedsiębiorcom. Cele zostały sformułowane w sposób umożliwiający ich wykonanie i zapewniono mierzalne wskaźniki realizacji, a zakres działania ukierunkowano na wspieranie przedsiębiorców. FRRR prowadziła aktywną działalność promocyjną ukierunkowaną na dotarcie do przedsiębiorców, czego pozytywnym skutkiem była wyróżniająca się – w grupie funduszy

²³ W odniesieniu do środków z projektów MRPO 2007-2013.

²⁴ Sprawozdanie roczne z realizacji MRPO 2007-2013 za 2015 r. zatwierdzone przez Komitet Monitorujący MRPO 2007-2013 uchwałą nr 2/16 z 31 maja 2016 r. (dalej: Sprawozdanie). Kolejne fundusze osiągnęły odpowiednio 287% i 228% wykorzystania kapitału; www.fundusze20072013.malopolska.pl.

²⁵ Sprawozdanie.

²⁶ Sprawozdanie.

²⁷ W toku kontroli zwrócono się w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 poz. 677; dalej: ustawa o NIK) z kwestionariuszem skierowanym do: grupy 35 przedsiębiorców, którzy otrzymali pożyczkę - 20 przypadków zostało wybranych losowo a 15 wg najwyższej kwoty otrzymanego wsparcia z lat: 2013-2015. W 22 przypadkach spośród 35 (62,8%) wsparcie pochodziło ze środków UE. Odpowiedzi udzieliło 19 podmiotów (dalej: Próba A). Ponadto zwrócono się do wszystkich podmiotów (20), którym FRRR odmówiła udzielenia pożyczki w latach 2013-2015. Odpowiedzi udzieliło 6 podmiotów (Próba B).

²⁸ Z informacji uzyskanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK od 7 banków z terenu działalności FRRR wynikało, że żaden z nich nie wyraził chęci współpracy z FRRR.

²⁹ Np. Gala Przedsiębiorczości w Limanowej.

działających na terenie Małopolski – skuteczność mierzona wielkością obrotu powierzonym kapitałem.

2. Wsparcie udzielane przez FRRR

2.1 Aktywność pożyczkodawcza Fundacji

Opis stanu faktycznego

Suma liczby pożyczek udzielonych przez FRRR na rzecz MŚP od początku działania projektów MRPO³⁰ do końca 2012 r. wyniosła 302 a w okresie objętym kontrolą (wraz z pożyczkami ze środków własnych) 470. Wzrost liczby umów pożyczek obejmujących projekty MRPO oraz ze środków własnych odnotowano pomiędzy 2013 r. (130) a 2014 r. (151). W 2015 r. liczba ta wyniosła 126, a w I połowie 2016 r. 63 umowy.

(dowód: akta kontroli 30-31)

Wartość udzielonych przez FRRR pożyczek na rzecz MŚP od początku działania projektów MRPO do końca 2012 r. wyniosła łącznie 30 380,0 tys. zł, a w okresie objętym kontrolą (wraz z pożyczkami ze środków własnych) wyniosła 41 022,0 tys. zł. Wzrost wartości pożyczek obejmujących projekty MRPO oraz ze środków własnych odnotowano pomiędzy 2013 r. (9 189,0 tys. zł) a 2014 r. (13 376,0 tys. zł). W 2015 r. wartość ta wyniosła 12 148,0 tys. zł, a w I połowie 2016 r. 6 309,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli 30-31)

FRRR przyznała łącznie 36 pożyczek na warunkach preferencyjnych, w związku z realizacją MRPO KŻ. Zgodnie z zapisem w RUP w ramach tego projektu dopuszczono umorzenie do 50% kapitału pozostałego do spłaty³¹.

(dowód: akta kontroli 30-31; 164-201; 272)

Zaangażowanie kapitału pożyczkowego³² w latach 2013-2016 (I półrocze) przyjmowało wartości od 67,7% do 78,4%). Dopuszczalny poziom zaangażowania kapitału³³ wynosił w ww. okresie 100%.

(dowód: akta kontroli 32; 265-267)

Realizacja planów w zakresie liczby udzielonych pożyczek³⁴ w latach 2013-2016 (I półrocze) wynosiła od 97,0% (na 31 grudnia 2013 r.) do 134,0% (na 30 czerwca 2016 r.). Osiąganie zamierzonych planów w zakresie wartości udzielonych pożyczek³⁵ w latach 2013-2016 (I półrocze) wynosiło od 116,8% (na 31 grudnia 2013 r.) do 187,9% (na 31 grudnia 2014 r.). Udział kapitału środków Unii Europejskiej³⁶ w kapitale pożyczkowym wyniósł średnio 61,7%.w okresie 2013-2016 (I półrocze).

(dowód: akta kontroli 32)

Prezes Fundacji FRRR wyjaśnił, iż Fundacja wraz z innymi dwoma partnerami podjęła procedurę ubiegania się w sposób bezpośredni o poręczenia dla pożyczek udzielanych

³⁰ Pożyczki były udzielane w ramach MRPO (RT, KŻ, NI) oraz ze środków własnych.

³¹ Zgodnie z zapisem RUP wsparcie w tej formie miało charakter pomocy de minimis wyrażonej za pomocą ekwiwalentu dotacji brutto. Warunkiem uzyskania umorzenia, poza wykazaniem strat w wyniku działania klęski żywiołowej, było m.in. spłacenie 50% kapitału wraz z odsetkami oraz zrealizowanie inwestycji wspartej pożyczką w terminie i zgodnie z umową oraz RUP. W 35 przypadkach dokonano umorzenia 50% kapitału a w jednym 44,6%. Łączna kwota umorzonych środków wyniosła 4 089,0 tys. zł.

³² Rozumiane jako stosunek pożyczek aktywnych (wartość kapitału pozostającego do spłaty u pożyczkobiorców) do kapitału pożyczkowego.

³³ Przyjęty uchwałami zarządu FRRR odpowiednio nr: 5/2012, 4/13, 9/14 i 6/15.

³⁴ Uchwały Zarządu FRRR jak powyżej.

³⁵ Uchwały Zarządu FRRR jak powyżej.

³⁶ Umowy FRRR z MCP w zakresie MRPO, o których powyżej w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

MŚP ale ostatecznie zrezygnowano, ze względu na zbyt mały wolumen posiadanego kapitału w stosunku do wymagań przedmiotowego programu³⁷.

(dowód: akta kontroli 52-55; 224-246)

Koszty rodzajowe działalności pożyczkowej FRRR³⁸ wyniosły 6 245,0 tys. zł. Średni koszt jednostkowy udzielonej pożyczki³⁹ wahał się od 4,0 tys. zł⁴⁰ do 167,0 tys. zł⁴¹. Największy średni jednostkowy koszt pożyczki w okresie objętym kontrolą dla realizowanych projektów MRPO wyniósł odpowiednio: KŻ (55,0 tys. zł), RT (13,3 tys. zł) oraz NI (6,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli 33-34)

FRRR współpracowała z dwoma funduszami poręczeniowymi⁴² na podstawie umów zawartych na czas nieokreślony. W okresie objętym kontrolą dwie pożyczki udzielone przez FRRR uzyskały zabezpieczenie ze strony funduszu poręczeniowego⁴³.

(dowód: akta kontroli 210-223; 307-309)

2.2 Weryfikacja wniosków o dofinansowanie

Weryfikacja wniosków o udzielenie pożyczki odbywała się zgodnie z przyjętymi w FRRR zasadami określonymi w RUP i innych dokumentach⁴⁴.

(dowód: akta kontroli 106-112; 129-147; 164-209; 252-264)

Podczas kontroli szczegółowemu badaniu poddano część wniosków o udzielenie wsparcia ocenionych pozytywnie przez FRRR w okresie objętym kontrolą⁴⁵. Wszyscy przedsiębiorcy spełniali warunki podmiotowe⁴⁶ i przedmiotowe⁴⁷ w zakresie udzielonego wsparcia. Wartość umów pożyczek wyniosła od 8,0 do 600,0 tys. zł. Żadna z badanych inwestycji nie wpłynęła na poprawę stanu środowiska naturalnego. 37,1% przedsiębiorców zadeklarowało, iż realizacja planowanej inwestycji spowoduje zwiększenie zatrudnienia w firmie⁴⁸.

FRRR nie pobierała prowizji od udzielonych pożyczek. Oprocentowanie pożyczek było stałe w okresie ich spłaty, a wysokość oprocentowania⁴⁹ oraz wysokość wkładu własnego⁵⁰ wskazano w RUP. Oprocentowanie było zróżnicowane w poszczególnych projektach

³⁷ Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007-2013 (CIP). Instrumenty finansowe dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych.

³⁸ Obejmujące koszty rodzajowe razem w ramach projektów MRPO od początku ich działania oraz środki własne.

³⁹ MRPO od początku działania projektów oraz środki własne.

⁴⁰ MRPO NI w 2014 r.

⁴¹ Koszty w podanej wysokości wynikały z faktu prowadzenia projektu przez FRRR zgodnie z umową z wyłączeniem jedynie udzielania nowych pożyczek. Decyzja o czasowym wstrzymaniu udzielania pożyczek została przesłana do funduszy pożyczkowych przez IP II. Zalecenie to zostało wydane przez MCP w 2012 roku, w związku z ustaleniami z ówczesnym Ministerstwem Rozwoju Regionalnego oraz Urzędem Kontroli Skarbowej. Samo wstrzymanie udzielania pożyczek nie wstrzymywało realizacji projektu, a poniesione przez FRRR koszty związane były z rozpoczętą akcją promocyjną oraz obsługą udzielonych pożyczek.

⁴² Porozumienie z 29 sierpnia 2005 r. oraz porozumienie z 2 sierpnia 2011 r.

⁴³ Były to pożyczki na cele inwestycyjne w kwotach: 100,0 tys. zł (MRPO RT) oraz 129,7 tys. zł (Fundusz Pożyczek Lokalnych). Kwoty poręczeń wyniosły odpowiednio: 60,0 tys. zł i 103,8 tys. zł.

⁴⁴ Regulaminy udzielania pożyczek FRRR w ramach projektów MRPO: RT, NI i KŻ oraz Instrukcja „Usługi finansowe” mająca zastosowanie w kontaktach z klientami korzystającymi z usług finansowych FRRR i zawierająca obowiązującą procedurę w zakresie postępowania z wnioskodawcami wraz ze wzorami dokumentów i formularzy.

⁴⁵ Próba A do której odnosi się przypis nr 27.

⁴⁶ tj. należeli do sektora MŚP i realizowali inwestycję na terenie województwa małopolskiego.

⁴⁷ tj. przeznaczali pożyczki na inwestycje ekonomicznie uzasadnione (np. zakup samochodu dostawczego lub maszyny) lub rozwojowe (np. budowa budynku handlowo-usługowego).

⁴⁸ Deklarowane liczby wyniosły od 1 do 12 osób zatrudnionych na umowę o pracę.

⁴⁹ Np. w RUP w ramach Projektu MRPO NI oraz MRPO RT wskazano, iż oprocentowanie pożyczki jest stałe w okresie spłaty i nie niższe niż stopa referencyjna ustalana każdorazowo na dzień zawarcia umowy, na podstawie kwoty bazowej ogłaszanej przez UOKiK, obliczanej w oparciu o jednoroczną stopę LIBOR. W ramach projektu MRPO KŻ w związku z udzielaniem pożyczek preferencyjnych stanowiących pomoc publiczną, pożyczki udzielane w okresie realizacji projektu były nieoprocentowane (tj. do 31 grudnia 2014 r.), a po 1 stycznia 2015 r. maksymalny poziom oprocentowania udzielonej pożyczki preferencyjnej nie mógł przekroczyć wysokości stopy redyskontowej określonej w danym okresie przez NBP.

⁵⁰ Nie mniej niż 20% wartości planowanego przedsięwzięcia.

MRPO⁵¹, a jego wysokość w badanej Próbie A była prawidłowa. Wysokość kwoty zabezpieczenia przyjęto w wysokości 130% wartości pożyczki bez wskazywania tej reguły w RUP.

(dowód: akta kontroli 47, 247)

Kwestia rozliczenia netto lub brutto nie była przedmiotem wskazań w RUP, gdyż całość udzielonego kapitału podlegała zwrotowi. Wyjątek stanowił RUP do MRPO KŻ gdzie, z uwagi na dopuszczalne umarzenie części pożyczonego kapitału, wskazano iż podatek VAT nie podlega ww. umorzeniu.

(dowód: akta kontroli 164-197)

Struktura ostatecznych odbiorców wsparcia ze strony FRRR była zróżnicowana. Największą grupę pośród przedsiębiorców, którzy uzyskali pożyczkę stanowiły osoby samozatrudniające się (59%) oraz zatrudniające od 1 do 5 pracowników (33%). Powyższe grupy przedsiębiorców uzyskały z całej kwoty wszystkich udzielonych pożyczek odpowiednio 48,5% i 37,7%.

Największą grupę beneficjentów wsparcia stanowiły podmioty nowopowstałe, działające do 1 roku (22,6%) ale największa część kwoty z całości udzielonych pożyczek (21,1%) trafiła do firm obecnych dłużej na rynku – od 10 do 15 lat.

Najmniejszą grupę stanowiły przedsiębiorstwa typu start-up⁵² (4,9%) uzyskując najmniejszą część kwotową wsparcia (5,5%).

(dowód: akta kontroli 42-43)

Prezes Fundacji wyjaśnił, iż inwestycja rozwojowa musiała być opisana we wniosku pożyczkowym, w którym przedsiębiorca wykazywał, że dzięki inwestycji nastąpi np. wzrost przychodów lub ich dywersyfikacja albo poszerzenie rynków zbytu. Ponadto dodał, że FRRR nie była zobligowana do badania czy przedsięwzięcie rzeczywiście przyczyniło się do rozwoju danego podmiotu lecz uzyskiwała informację o realizacji inwestycji na podstawie dokumentacji otrzymanej od beneficjenta.

(dowód: akta kontroli 210-216)

Największą część przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie była związana z branżą usług i transportu (71,9%) i tej grupie również przyznano największą pod względem kwotowym część całości udzielonego wsparcia (73,0%).

Blisko połowę (49,4%) stanowiły pożyczki w wysokości do 50,0 tys. zł. Na kolejnych pozycjach znajdowały się pożyczki w wysokości od 50,0 do 100,0 tys. zł (19,4%) oraz między 100,0 a 150,0 tys. zł (16,0%).

Pod względem długości trwania umów pożyczek najczęstsze były te zawarte na okres od 4 do 5 lat (80,0%), a wartość ww. pożyczek z całej przyznanej kwoty wyniosła 91,3%.

(dowód: akta kontroli 44-46)

Na podstawie danych zbiorczych uzyskanych na podstawie dokonanego badania⁵³ ustalono m.in. iż:

- 26,3% podmiotów z Próby A wykazało, iż miały problemy z uzyskaniem kredytu w banku przed skorzystaniem z oferty z FRRR⁵⁴;

⁵¹ W MRPO NI i MRPO RT minimalna stopa procentowa dla pożyczkobiorców typu start-up (przepis nr 52) wyniosła odpowiednio 7,0% i 6,0% , a dla pozostałych pożyczkobiorców odpowiednio 5% i 4%. W MRPO KŻ dla pożyczkobiorców typu start-up oprocentowanie wyniosło 5%, a dla pozostałych pożyczkobiorców 7%.

⁵² Definicja „start-up” przyjęta w FRRR zgodnie z instrukcją "Usługi Finansowe" I-7.5UF-01 z dnia 28.10.2008 r. to przedsiębiorca , który do dnia złożenia wniosku pożyczkowego posiada zarejestrowaną działalność gospodarczą przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

⁵³ O którym mowa w przypisie nr 26.

⁵⁴ Najczęściej wskazywano jako przyczyny przeszkody biurokratyczne oraz wysokie koszty jego uzyskania.

- 50,0% podmiotów z Próby B zrezygnowało z ubiegania się o dofinansowanie zewnętrznego po odmowie w FRRR (67,0% z nich spotkało się z odmową banku, a 33,0% uzyskało pożyczkę w banku lecz warunki jej otrzymania oceniono jako mniej korzystne niż w FRRR);

- do głównych czynników, które skłoniły podmioty z Prób A i B do ubiegania się o wsparcie w FRRR należały: brak prowizji, atrakcyjne oprocentowanie, przyjazne procedury i warunki skorzystania z pożyczki oraz szybkość procesu jej udzielenia.

(dowód: akta kontroli 47-48)

Ponadto podczas kontroli szczegółowemu badaniu poddano wszystkie wnioski o udzielenie wsparcia, ocenione negatywnie przez FRRR w okresie objętym kontrolą⁵⁵. Przedmiotową grupę stanowiły przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zakres działalności był zróżnicowany, obejmując najczęściej handel i usługi, a cel pożyczki określano najczęściej jako inwestycyjny i obrotowy. Do głównych przyczyn odmowy udzielenia wsparcia należały: zbyt niskie zabezpieczenie (65,0%), wysokie zadłużenie wnioskodawcy (50,0%) oraz wysokie ryzyko planowanego przedsięwzięcia (35,0%).

(dowód: akta kontroli 22-23; 48)

Prezes Fundacji wyjaśnił, iż FRRR nie miała do tej pory możliwości wejścia kapitałowego do przedsiębiorstw gdyż środki, którymi zarządza nie są do tego przeznaczone a posiadany potencjał techniczny i organizacyjny nie dawał Fundacji możliwości startowania do projektów na zakładanie przedsiębiorstw np. w formie funduszy załączkowych. Ponadto dodał, iż FRRR byłaby zainteresowana pozyskaniem środków do wejść kapitałowych gdyby były one przez nią osiągalne.

(dowód: akta kontroli 210-216)

W celu ograniczenia naruszania zasady zakazu podwójnego finansowania FRRR w umowach z pożyczkodawcami umieszczał odpowiedni zapis⁵⁶.

(dowód: akta kontroli 288-294)

Ocena częściowa

NIK ocenia, że FRRR w sposób właściwy udzielała pożyczek przedsiębiorcom. Zwiększając poziom posiadanego kapitału⁵⁷ Fundacja wykorzystywała swój potencjał i osiągała bardzo dobre wyniki w porównaniu z innymi instytucjami otoczenia biznesu z regionu. Ponadto FRRR weryfikowała wnioski, zawierała i realizowała umowy z ostatecznymi odbiorcami zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi.

⁵⁵ Próba B o której mowa przypisie nr 27.

⁵⁶ Np. w § 8 pkt 3 umowy pożyczki nr MRPO/RT/177/2016 z 19 sierpnia 2016 r. pożyczkobiorcy oświadczają, że (...) na wydatki bądź część wydatków sfinansowanych z udzielonej mu pożyczki nie uzyskali i nie zamierzają uzyskać pomocy publicznej lub innego współfinansowania, a w szczególności dofinansowania ze środków funduszy strukturalnych oraz krajowych środków publicznych.

⁵⁷ Wzrost wartości kapitału MRPO: NI z 9 756, 6 tys. zł (01.01.2013 r.) do 11 621,4 tys. zł (30.06.2016); RT z 9 9281,0 tys. zł (01.01.2013 r.) do 10 320, 2 tys. zł (30.06.2016 r.).

3. Działania monitorujące efekty udzielonego wsparcia

Opis stanu faktycznego

Rezultaty wsparcia udzielanego w formie pożyczek na rzecz MŚP były dokumentowane w formie sprawozdawczości przesyłanej przez Fundację do MCP. Zgodnie z zapisami umów pomiędzy FRRR a MCP ta pierwsza przekazywała cyklicznie (miesięcznie i kwartalnie) zestawienie realizacji celów funduszu pożyczkowego wg wzoru określonego przez MCP⁵⁸. Sprawozdawczość obejmowała m.in. takie dane jak liczba podpisanych umów z przedsiębiorcami oraz wartość przekazanego wsparcia. Obowiązki sprawozdawcze FRRR nie ustały po zakończeniu realizacji projektów⁵⁹ i były kontynuowane w formie przesyłanych zestawień wg wzoru wskazanego przez MCP również w okresie ich trwałości⁶⁰.

(dowód: akta kontroli 90-105,113-128,148-163,273-283, 311-362)

Efektywność wsparcia udzielanego przez FRRR zbadano w oparciu o odpowiedzi uzyskane od ostatecznych odbiorców⁶¹ oraz dane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych⁶². Z odpowiedzi uzyskanych od beneficjentów wynikało, iż do najczęściej wskazywanych efektów jakie udało się osiągnąć w związku z otrzymaniem pożyczki i realizacją finansowanego przedsięwzięcia należały utrzymanie się na rynku (36,8%) oraz wprowadzenie nowych produktów lub usług (31,5%). Równie duża część przedsiębiorców wskazała, iż realizowane przedsięwzięcie jeszcze się nie zakończyło, stąd za wcześnie jest mówić o efektach (31,5%). Na podstawie danych uzyskanych z ZUS odnośnie przedsiębiorców ustalono, iż w 28,5% przypadków stan zatrudnienia zwiększył się (łącznie o 34 osoby), a w 54,2% nie zmienił się. W 17,3% przypadków nastąpił spadek zatrudnienia obejmujący łącznie 50 osób.

(dowód: akta kontroli 372-372)

Porównanie przedsiębiorców pod względem utrzymania się na rynku wykazało, iż 31 (88,5%) beneficjentów wsparcia ze strony FRRR prowadziło działalność gospodarczą w 2016 r., a z grupy tych którym FRRR odmówiła pożyczek pozostało na rynku 14 (70,0%)⁶³.

(dowód: akta kontroli str. 47-48)

Prezes Fundacji wyjaśnił, iż FRRR nie monitorowała w sposób cykliczny udzielonego wsparcia poza zakresem wskazanym w umowach o realizację projektów zawartych z MCP. Dodał, iż podczas oceny wniosku o pożyczkę przy kliencie powracającym zwracano uwagę na efekty gospodarcze, w tym kontekście jak poprzednia pożyczka przyczyniła się do rozwoju jego działalności⁶⁴.

(dowód: akta kontroli 210-216, 310)

⁵⁸ Instrukcja dla beneficjentów Działania 2.1 Schemat D II Osi priorytetowej MRPO dotycząca obowiązków w zakresie sprawozdawczości (dalej: Instrukcja).

⁵⁹ Zgodnie z zapisami umów FRRR z MCP okres realizacji projektu rozumiano jako czas od rozpoczęcia jego realizacji do momentu zakończenia jego realizacji, tj. moment rozliczenia finansowego projektu poprzez złożenie przez beneficjenta wniosku o płatność końcową.

⁶⁰ Zgodnie z zapisami umów FRRR z MCP trwałość projektu wskazano jako okres minimum pięciu lat od rozliczenia finansowego projektu.

⁶¹ W trybie wskazanym w przypisie nr 27.

⁶² Dalej: ZUS. Zwrócono się na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK z zapytaniem o liczbę osób zatrudnionych u beneficjentów pomocy z FRRR na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie oraz na dzień 30 czerwca 2016 r. (dot. 35 podmiotów opisanych w przypisie nr 26). Dane z ZUS odnoszą się do próby 35 podmiotów.

⁶³ Dotyczy 35 przedsiębiorców z otrzymanym wsparciem ze strony FRRR oraz 20 przedsiębiorców, którym FRRR odmówiła wsparcia.

⁶⁴ W okresie objętym kontrolą FRRR udzieliła trzem podmiotom co najmniej trzykrotnego wsparcia. W jednym z tych przypadków przedsiębiorca skorzystał z pożyczek wyłącznie w ramach projektów MRPO. Przeznaczenie inwestycji ww. pożyczkobiorców było zróżnicowane: w jednym przypadku objęło rozszerzenie profilu działalności firmy tzn. podmiot świadczący usługi m. in. w zakresie wywozu nieczystości i ochrony zieleni dokonał inwestycji w usługi turystyczne – wyciąg narciarski. Ponadto jeden podmiot produkujący wyroby mięsne dokonał zakupu maszyny przeznaczonej do jego obróbki, a w trzecim przypadku firma prowadząca usługi turystyczno-hotelarskie zrealizowała inwestycję w domu wczasowym, w postaci m.in. modernizacji stolarki okiennej oraz montażu placu zabaw.

Metodyka obliczania stratowości oraz limit jej akceptowalnej wysokości zostały przyjęte w FRRR w oparciu o zapisy umów z MCP⁶⁵.

(dowód: akta kontroli 90-105, 113-128, 148-163, 311-360)

FRRR wykazała stratowość w stosunku do jednej pożyczki udzielonej ze środków własnych w 2013 r. w kwocie 3,0 tys. zł⁶⁶ oraz do 36 pożyczek udzielonych w ramach MRPO KŻ w latach 2013-2014 na łączną kwotę 4 089,00 tys. zł⁶⁷.

(dowód: akta kontroli 36-38, 304-306)

Udział kapitału przeterminowanego⁶⁸ w okresie objętym kontrolą był zróżnicowany. W ramach projektów MRPO realizowanych przez FRRR wyniósł średniorocznie⁶⁹: RT (10,9%); NI (4,4%) oraz KŻ (3,4%), a ze środków własnych 36,9%.

(dowód: akta kontroli 36-38)

FRRR nie przewidywała możliwości stosowania umorzenia części lub całości kwoty zobowiązań. Zgodnie z przyjętymi zasadami, w przypadku nieterminowej spłaty FRRR dokonywał działań w postaci wezwania pożyczkobiorcy do zapłaty wymagalnego zobowiązania. W przypadku bezskuteczności podjętych czynności kierowano sprawę do kancelarii komorniczej, która podejmowała działania egzekucyjne⁷⁰.

(dowód: akta kontroli 247, 295-303)

Liczba pożyczek wypowiedzianych w okresie objętym kontrolą wyniosła dla poszczególnych projektów MRPO: RT 7 z tego wyegzekwowanych⁷¹ 1, tj. 8,3%, NI – 20 z tego wyegzekwowanych 7, tj. 36,4% oraz KŻ – 1 z tego wyegzekwowanych 0. W ramach środków własnych FRRR wypowiedziała w ww. okresie łącznie 28 pożyczek a wyegzekwowała 12, tj. 43,4%.

(dowód: akta kontroli 39-40)

Udział kwotowy pożyczek wyegzekwowanych w stosunku do wypłaconego kapitału⁷² w analogicznym okresie wyniósł dla projektów MRPO: RT(64,4%), NI (64,3%) oraz KŻ (0%). W ramach środków własnych FRRR ww. wartość wyniosła 34,7%.

(dowód: akta kontroli 39-40)

W toku kontroli dokonano analizy 20 postępowań windykacyjnych⁷³. W 15 przypadkach realizowane czynności obejmowały egzekucję komorniczą realizowaną przez powyższą kancelarię, w trzech wyegzekwowano wymagalną kwotę a w dwóch wydano nakaz zapłaty. W 11 przypadkach podjęto próbę zawarcia ugody.

Zgodnie z oświadczeniem Prezesa Fundacji, księgowanie odsetek ustawowych następowało w chwili zapłaty bezpośrednio w przychody. Odsetki ustawowe były

⁶⁵ Stratowość należy rozumieć jako utratę kapitału, wynikającą z braku prawnych możliwości odzyskania należności. Obliczana była jako stosunek sumy pożyczek niemożliwych do wyegzekwowania w odniesieniu do sumy udzielonych pożyczek.

⁶⁶ Przedmiotowa pożyczka została przekazana w ramach udzielanego przez FRRR wsparcia w latach 2002-2004 dla przedsiębiorców prowadzących gospodarstwa agroturystyczne w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich wspólnie z Fundacją na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w Warszawie (dalej: FDPA). Na podstawie uprawomocnionego postępowania o umorzeniu egzekucji FDPA podjęła decyzję o umorzeniu przedmiotowej pożyczki.

⁶⁷ W 2013 r. 17 pożyczek w łącznej kwocie 1 788,0 tys. zł oraz w 2014 r. 19 pożyczek w łącznej kwocie 2 301,0 tys. zł. Umorzenia dotyczyły kapitału i były zgodne z Regulaminem konkursu w ramach MRPO KŻ.

⁶⁸ Rozumianego jako brak spłaty zobowiązania powyżej 30 dni od daty wymagalności spłaty.

⁶⁹ W tym dane do 30 czerwca 2016 r.

⁷⁰ FRRR podpisała z ww. kancelarią umowy o obsługę prawną w zakresie windykacji wierzytelności.

⁷¹ tj. takich, które zostały w całości wyegzekwowane na dzień 30 czerwca 2016 r.

⁷² Podane wartości odnoszą się do kapitału odzyskanego od wszystkich wypowiedzianych pożyczek, co nie musi być równoznaczne z wyegzekwowaniem jakiegokolwiek pożyczki w całości.

⁷³ Wyboru dokonano na podstawie osądu kontrolera z uwzględnieniem zidentyfikowania sytuacji szczególnych. W badanej próbie jako przyczynę powstania trudności w spłacie pożyczki wykazano m.in: utratę płynności finansowej (spowodowanej np. nieterminową spłatą zobowiązania przez kontrahenta), przestój w produkcji z powodu sporu rodzinnego, chorobę, wypadek oraz śmierć pożyczkobiorcy. W 4 przypadkach środki pożyczek pochodziły z projektów MRPO.

księgowane na koncie zespołu 7 a na koniec roku przeksięgowywane na powiększenie funduszu pożyczkowego. Odnośnie MRPO NI, RT, KZ odsetki ustawowe były księgowane w chwili zapłaty bezpośrednio na powiększenie funduszu pożyczkowego.

(dowód: akta kontroli 49-51, 304-306, 376-377)

W celu budowania dobrej historii kredytowej pożyczkobiorców Fundacja wydawała bezpłatnie, na żądanie zainteresowanych, zaświadczenia potwierdzające spłatę całości lub części zobowiązania bez opóźnień.

FRRR nie korzystała z innej możliwości służącej realizacji powyższego celu tzn. nie umieszczała danych o spłacie pożyczek w BIK⁷⁴.

Przyczyną tego stanu rzeczy, zgodnie z wyjaśnieniami Prezes Fundacji, był fakt, iż system informatyczny FRRR nie obsługiwał tego typu działań, a dokonywanie wpisów ręcznie byłoby bardzo pracochłonne.

(dowód: akta kontroli 210-216, 373-376)

Do najistotniejszych barier wpływających na funkcjonowanie i rozwój funduszy pożyczkowych w Polsce, zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Fundacji, należy zaliczyć m.in:

- ograniczenie źródła pochodzenia środków finansowych, z których fundusze udzielają pożyczek wynikające z bezpośrednich regulacji KE jak i z regulacji zawartych w dokumentacji krajowej;
- różne rozumienie pojęcia wczesnej fazy rozwoju pomiędzy funduszami a urzędnikami co skutkowało wycofaniem się z udzielania pożyczek obrotowych;
- wprowadzenie wyższej wartości procentowej kosztów zarządzania w zakresie oferty dla mikroprzedsiębiorców, co zniechęcało do budowania oferty dla małych przedsiębiorców;
- brak możliwości powiększania własnych środków finansowych poprzez brak gwarancji pozostawienia tych środków w funduszach na znanych i określonych zasadach;
- brak uwiarygodnienia funduszy pożyczkowych jako instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości i działających w oparciu o środki publiczne.

(dowód: akta kontroli 210-216)

Ocena cząstkowa

FRRR dostarczała IP II wymagane umowami sprawozdania zawierające informacje o osiągniętych wynikach, tj. m.in o liczbie wspartych przedsiębiorców oraz kwotach przeznaczonych na ten cel. Osiągnięcie wysokiego wskaźnika przetrwania przedsiębiorstw, które skorzystały ze wsparcia Fundacji, świadczy o skuteczności podejmowanych przez nią działań. Należy również zauważyć, iż w przypadkach trudności ze spłatą zobowiązania, FRRR podejmowała czynności pozawindykacyjne, np. w postaci starań o zawarcie ugody. Dla budowy dobrej historii kredytowej swoich klientów, FRRR wydawała bezpłatnie zaświadczenia o dokonanych spłatach zobowiązań, lecz nie wykorzystywała uzyskanego w 2015 r. uprawnienia do umieszczania danych o spłacie pożyczek w BIK.

⁷⁴ Na podstawie art. 105a ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, ze zm.), zmienionego art. 4 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357.).

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z niesformułowaniem uwag i wniosków pokontrolnych NIK nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 9 grudnia 2016 r.

Kontroler

Wojciech Dudek
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor